

Holland's *Duinen*

Informatie over
het duinonderzoek
in Berkheide, Meijendel
en Solleveld

Broedvogelmonitoring Meijendel 1999

J.P. Oppentocht, Vogelwerkgroep Meijendel,

Brasemsloot 5, 2724 EL Zoetermeer

Secretariaat werkgroep: Waalsdorperweg 54, 2597 JC 's-Gravenhage

De werkgroep

Aan het einde van het jaar namen Fred Wilmink en Hettie Wilmink- de Wijs afscheid als actieve leden van de werkgroep. Hettie is 25 jaar bij het telwerk betrokken geweest; in 1976 begon zij in kavel 4, later deed zij kavel 3 en tenslotte 17B, samen met Fred. Fred kwam na zijn pensionering als 65-jarige bij de werkgroep en maakte 20 teljaren vol.

Vanaf 1980 tot en met 1992 telde hij in kavel 52 en ook enkele jaren in kavel 3. Vanaf 1992 tot en met 1999 werd kavel 17B geïnteriseerd. Hun voortdurende inzet voor het telwerk, hun betrokkenheid bij de gang van zaken in het duin en hun actieve deelname aan het wel en wee van de werkgroep verdienen bewondering! De vogelwerkgroep heeft veel aan hen te danken. Namens het Duinwaterbedrijf overhandigde Hans Lucas aan beiden een luchtfoto van het gebied waar zij zo lang hebben geïnteriseerd. Als buitengewone leden van de werkgroep hopen wij dit markante stel nog geregeld op onze bijeenkomsten te zien.

Gelukkig voor de werkgroep komen er af en toe ook nieuwe leden bij, zodat het er naar uitziet dat het aantal te tellen kavels gelijk blijft, of misschien zelfs wat kan toenemen.

Inventarisatie

In 1999 werden 31 kavels geïnteriseerd, een meer dan in het voorgaande jaar. Kavel 43 werd niet meer geteld, daarentegen wel de kavels 8 en 61. Kavel 8 werd tot en met 1997 geteld en de laatste inventarisatie van kavel 61 was in 1995. Tabel 1 geeft aan welke waarnemers welke kavels inventariseerden. Vergelijkt men deze tabel met die uit de vorige verslagen dan valt een grote continuïteit op. De telresultaten volgens Sovon-methode (van Dijk 1996) in de 31 kavels staan in tabel 2. Er zijn 29 kavels die zowel in 1998 als in 1999 geteld werden, deze kunnen dus dienen om de jaarlijkse trends vast te stellen.

In dit verslag is er deze keer niet voor gekozen om de resultaten van deze 29 kavels te vergelijken. Daarentegen is er een overzicht gemaakt van 28 kavels die alle vanaf 1995 geïnteriseerd zijn. Dit 5-jarig overzicht staat in tabel 3; de betrokken kavels zijn daarbij vermeld. Deze 5-jarige periode geeft een beter beeld van de aantalsontwikkelingen dan een 2-jarig overzicht.

De werkgroep inventariseert ongeveer 2/3 deel van het 2000 ha grote DZH gebied. In figuur 1 is de ligging van de geïnteriseerde kavels aangegeven.

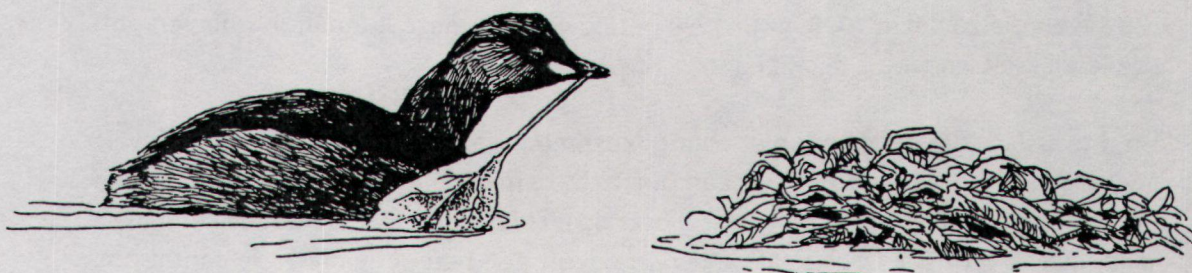
De resultaten in 1999

Voorafgaand aan het broedseizoen was er een zachte en natte winter. Vergeleken met 1998 ging het totaal aantal broedterritoria van 29 kavels in 1999 omhoog met 363, van 6770 naar 7133 (stijging 5,4%). Dit heeft betrekking op 29 dezelfde kavels in 1998 en 1999, waarbij de aantallen van de Aalscholvers en de Soepeend niet zijn meegeteld. In tabel 3 is goed te zien welke vogelsoorten het grootste aandeel in de groei hadden.

Weer is het de Winterkoning die getalsmatig voor de grootste stijging zorgt. Ook het grotere aantal Kuifeenden is een oorzaak. De Winterkoning is bijna weer op het niveau van 1995, dus voor de strenge winters van 1995 en 1996. Opvallend is het aantal Kuifeenden (51) in kavel 14, dus in de geregenereerde plassen. Vorig jaar verbleven in die plassen veel Tafeleenden, nu dus Kuifeenden. Deze hoge concentraties hebben waarschijnlijk niets of nog maar weinig met broedgedrag te maken. Het lijkt veeleer op een verzameling individuen dat zich op de rui voorbereidt. Ruiconcentraties van eenden zijn vaak niet volkomen eensoortig. Toch ziet men geregeld dat een soort de overhand heeft op een bepaalde plas. Eenden van een soort zoeken elkaar toch blijkbaar op. Het vrij late tijdstip waarop de grootste aantallen gezien werden wijst ook op verzamelen voor de rui.

Volgens het Sovon-systeem kan tot 30 juni alles meegeteld worden. De meeste waarnemers houden ergens in juni op met de inventarisatie, vooral als men het ideale aantal van 10 waarnemingsronden heeft gedaan. Als er ook waarnemingen in juli/augustus gedaan worden, dan zijn de ruiconcentraties in het plassengebied opvallend en treft men men veel eenden van een soort bij elkaar. Alle eendensoorten en ook Meerkoeten hebben elk jaar zo hun favoriete 'verblijfsplassen'.

Interessant is natuurlijk wel dat juist de 'geschoonde' plassen voldoende voedsel blijken te bevatten voor een groot aantal watervogels. Zoals bekend profiteren vooral ook de Dodaars van het 'post-droogleggingseffect'. In de kavels 14 en 15 kwamen 7 paar voor, terwijl voor 1998 deze soort in dit gebied nauwelijks te vinden was. Zelfs een paar Geoorde Futen vestigde zich voor het eerst in kavel 14.

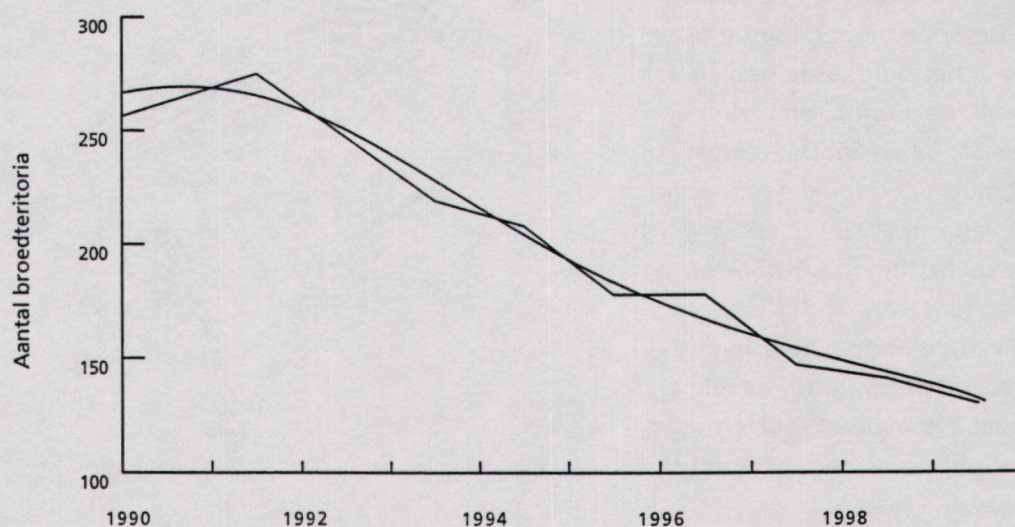

Dodaars

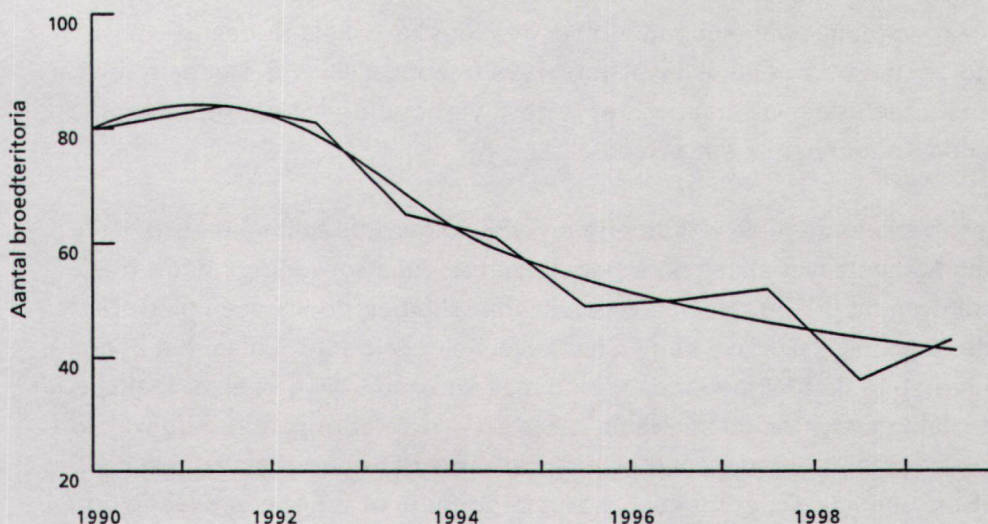
Ook dit jaar werden vanaf eind juni tot ver in augustus enkele Kuifeend- en Tafeleendfamilies waargenomen wat voor 1998 uitzonderlijk was. Het aantal waargenomen Kuifeendfamilies staat echter in geen verhouding tot het grote aantal verblijvende Kuifeenden in dat gebied.

De Aalscholverkolonie telde 289 paren t.o.v. 153 volgens de telling in 1998. Deze grote stijging heeft niet alleen door populatiegroei plaatsgevonden; het is mede een gevolg van de uitkomsten van verschillende tellingen door twee tellers. De teller die de Aalscholverskolonie binnen het kavel heeft telde 2 à 3 maal het aantal bezette nesten in de BMP-periode tot eind mei. Een andere waarnemer met speciale belangstelling voor de kolonie telde vaker, en wat belangrijk is in dit geval: er werd ook laat in het broedseizoen geteld. Het blijkt dat door een deel van de Aalscholvers nogal laat met broeden wordt begonnen; of is het een tweede broedpoging? Dit had bij deze teller hogere teluitkomsten tot gevolg. Dit jaar kwam de ene teller op 217, de ander op 289. Ook in enkele vorige jaren kwamen de tellingen van de langer doortellende waarnemer hoger uit. Na overleg is besloten om voortaan de uitkomsten van deze laatste teller aan te houden. Dit geeft dan waarschijnlijk een preciezer beeld van de kolonie. Deze tellingen werden uitgevoerd door H.van der Meer. In hoeverre de telresultaten uit de vorige jaren moeten worden aangepast wordt nog afgewacht. Eventuele wijzigingen zullen in dit blad worden gepubliceerd.

De Kleine Plevier profiteerde weer van de kale zandvlakte in kavel 14. De geleidelijke daling van het voorkomen van Houtduif en Ekster als broedvogel in de laatste 10 jaar is nog niet helemaal geëindigd. Deze soorten zijn onder grotere predatiedruk komen te staan door de aanwezigheid van Haviken. In de bovengenoemde periode heeft deze roofvogelsoort zich in het duin gevestigd, vanaf 1995 zelfs met meer dan een paar. In fig. 2 en fig. 3 wordt aangegeven hoe de populatieontwikkeling van Houtduif en Ekster verliep vanaf 1990 in 18 kavels.

Figuur 2. Houtduif

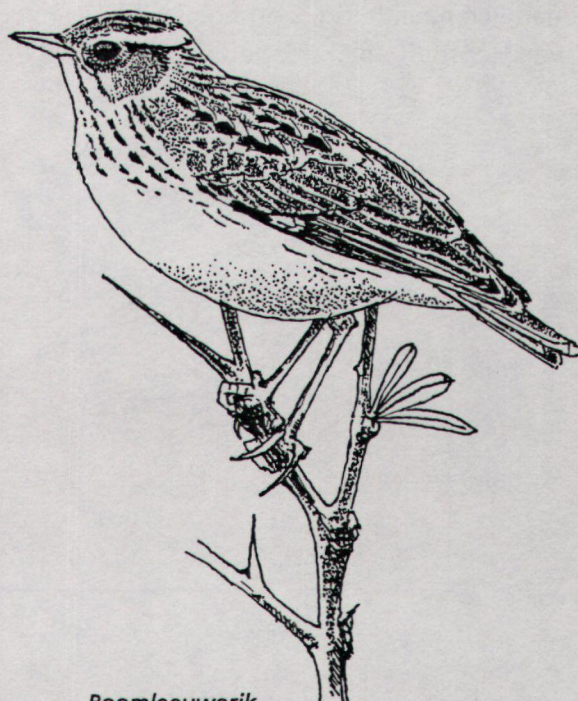

Figuur 3. Ekster.

Bestandsontwikkeling van twee prooivogelsoorten (fig. 2 en 3) van de Havik 1990-1999. In deze periode vestigde de Havik zich in het duin en breidde uit (2-3 paar). Gegevens uit 18 kavels die in alle tien jaren geteld werden (1A, 1B, 3, 6, 12A, 14, 15, 16, 17, 51, 62, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 83).

Voor het eerst blijkt uit de cijferreeks dat het niet zo goed gaat met de Koekoek. Er is een flinke daling, die min of meer al voorzien werd omdat al in de laatste jaren bleek dat er door minder individuen geroepen werd dan voorheen. Omdat deze soort zich al roepend over veel kavels beweegt komen dubbeltellingen altijd voor. Pas als het aantal flink afneemt komt dat tot uiting in de tabellen.

Opvallend is de toename van de Boomleeuwerik, een soort die nog niet zo lang geleden op het punt stond om uit het duin te verdwijnen. De Boompieper keerde weer terug in het begraasde gebied van Kijfhoek en Bierlap, en wel in de kavels 61, 62 en 65. Deze soort verdween uit dat gebied een jaar na de inzet van vee (1992). In 1997 werd de veebezetting in Kijfhoek en Bierlap flink verlaagd. De hervestiging van de Boompieper in dat gebied zal daarvan het gevolg zijn. In tabel 2 komen 94 soorten voor (excl. Soepeend), tegen 93 in het voorgaande jaar.

Boomleeuwerik

Verdwenen soorten

In dit jaar kwam een eind aan het voorkomen van Wulp en Tapuit als geregelde broedvogel in het Wassenaarse Duin. Hun aantallen waren de laatste jaren al marginaal. Het is niet uitgesloten dat van deze soorten nog eens een territorium vastgesteld wordt, maar toch markeert het verdwijnen van deze soorten nu de grote veranderingen die zich de laatste decennia in het duin hebben voltrokken. Kort samengevat zijn deze veranderingen: de vestiging van een vossenpopulatie in het duin; het voortschrijdende proces van vergrassing en verstruweling in delen van het duin; de achteruitgang van de konijnenpopulatie onder andere door ziekten waardoor minder nestholten voor tapuiten beschikbaar zijn.

Voorts ontbraken Grote Lijster, Vuurgoudhaantje, Zwarte Mees, Sijs en Kruisbek. In het onderzoeksgebied zijn deze soorten zeldzaam of onregelmatig voorkomende broedvogels.

Verschenen soorten

Voor het eerst werden territoria van de Canadese Gans vastgesteld. Zeer waarschijnlijk gaat het om vestiging van 2 paar. In tabel 2 staan er 3, doch hier is sprake van een dubbeltelling. De soort werd al geregeld in het duin gezien. In polders en parken van Wassenaar en Den Haag komt deze soort al jaren als broedvogel voor, vaak in tamme of halftamme staat.

Kwartelkoning. Er werd een roepend exemplaar op 16 mei in kavel 10/12/76 vastgesteld. De waarneming valt binnen de Sovon-datumgrenzen en daarom werd dit geval geregistreerd. We gaan er niet van uit dat hier sprake is van een werkelijk broedgeval. De soort is meermalen op voor- en najaarstrek in de afgelopen 42 jaar waargenomen, doch zeldzaam.

Een stel Turkse Tortels was aanwezig in kavel 53. Ook in 1997 was dit zo. Het is een onregelmatige broedvogel in Meijendel.

De waarneming van een roepende Draaihals in kavel 73 viel ook binnen de datumgrenzen en werd tevens in een geschikt biotoop gedaan. Toch geeft deze ene waarneming geen broedzekerheid in het duin; de soort kan afkomstig zijn uit aangrenzende parken en bossen. Zie ook bij het hoofdstuk 'Bijzondere waarnemingen in het broedseizoen'. Uit de jaren '70 zijn enkel broedgevallen bekend: in 1975 in kavel 64 en 65 elk één, en in 1977 in kavel 65 en 73 elk één.

De Veldleeuwerik verscheen in de kavels 13 en 135. Beide kavelhouders gaven de soort op, doch vrijwel zeker gaat het om één territorium. Het laatste broedgeval was in 1994 (kavel 32). Daarvoor was er nog een broedgeval in kavel 17 in 1990. In 1980 werden nog 31 paar vastgesteld.

Andere weer tijdelijk teruggekeerde soorten zijn Putter en Barmsijs. Geheel nieuw voor Meijendel is de Halsbandparkiet in kavel 53. Vanaf eind jaren '60 heeft deze

exoot steeds meer terrein veroverd in parken, zoals b.v. ook in Den Haag en Voorburg. En nu dus ook in Meijendel.

——— **Bijzondere waarnemingen tijdens het broedseizoen (1 maart - 1 september)**

De opsomming is volgens de volgorde van de nieuwe Avifauna (1999).

- Op 13 maart nog 2 Wilde Zwanen in kv 5.
- Twee Pijlstaarteenden ♂ ♂ op 16 april in kv 16.
- Een Casarca was op 9 maart in kavel 4/5, op 2 april in 10/12/76 en op 20 april was 1 paar in kavel 7.
- Krooneenden verbleven in 17B en 17 van eind juni tot eind augustus in aantal van 2-8 exx.
- Brilduikers waren er geregeld tot half april, maar ook op 28 juni 2 ♀ ♀ in kv4/5 en op 2 en 26 juli 1 ex in hetzelfde kavel.
- Op 13 maart was een Kuifduiker in 1A, nog eens op 9 en 16 april 1 ex in kavel 1B.
- Een Roerdomp was op 7 augustus in de Libellenvallei.
- Een groepje van 4 Kleine Zilverreigers vloog op 19 mei over kavel 14.
- Op 8 augustus was een Purperreiger in de kavels 14 en 16.
- Op 4 mei kwam een Ooievaar in de late avondschemering rugstreeppadden vangen in kavel 16, vermoedelijk afkomstig van één van de broedgevallen in de wijk Marlot (Den Haag) of uit Wassenaar.
- Een Wespendif werd op 1 en 3 juni bij de Landscheidingsweg en in kavel 7 gezien. Enkele zomerwaarnemingen indiceren een broedgeval in de binnenduinderand (A. Remeus).
- Een Zwarte Wouw trok op 24 april over kavel 74 en de volgende dag was 1 ex met prooi in kavel 16.
- Op 20 april een Rode Wouw over kavel 17.
- Op 21 mei een Slangenarend! Deze werd aangevallen door 3 Buizerds en streek tijdelijk neer in de kavels 72/74. Waarneming aanvaard door CDNA als 7de waarneming in Nederland (A. Remeus).
- Bruine Kiekendief, steeds 1 ex op 23 april, 14 en 18 mei in diverse kavels.
- Op 4 mei een Blauwe Kiekendief in kv 16.
- Van Havik en Buizerd zijn berichten over geslaagde broedsels.
- Een Ruigpootbuizerd was op 25 maart in de Harstenhoek.
- Op 2 mei een Visarend overvliegend en op 8 augustus een exemplaar in kavel 10/12/76.
- In mei trek van Regenwulpen o.a. 24 ex op 6 mei en op 18 mei, 1 verblijvend in kv 15. Ook trek in augustus.
- In mei ook geregeld Groenpootruiters in kavels 14, 15, 16, 45. Aantal 1-5.
- Op 10 juli 6 Bosruiters in kavel 16.
- Een Geelpootmeeuw ad. was in kavel 14 op 1 augustus.
- Een IJsvogel werd op 22 maart en 8 mei bij de Hertenkamp gezien.
- Op 6 april was in kavel 13 een Hop.
- Een Draaihals was op 30 april in kavel 16 en op 8 augustus in kavel 4/5.
- Een Zwarte Specht ♀ was korte tijd in kavel 15 op 22 juni, vloog toen door naar de

Ganzenhoek. Op 1 april werd 1 ex bij de grens met Duinrel gezien. Dit kan erop wijzen dat de soort nog in de omgeving broedt.

- Drie Boerenzwaluwen werden op 16 maart over kavel 16 gezien. (Vroege datum).
- In kavel 17 werden op 25 april en 2 mei resp. 1 en 2 Engelse Gele Kwilstaarten waargenomen.
- Beflijsters werden van 6 april t/m 9 mei genoteerd. Aantal 1-12 exx.
- Op 17 maart een Vuurgoudhaantje in kavel 6.
- Een Klapekster was op 18 april in kavel 10/12/76.
- Een Keep op 9 april in kavel 52.
- Op 1 juni was een Roodmus in kavel 83 (Dus voor de geldigheidsdatum).
- Op 27 maart een Sneeuwgorz in kavel 14.

——— Andere diersoorten

Op 9 en 10 mei werd door waarnemers in de kavels 65 en 7 een massaal bovengronds voorkomen van regenwormen gemeld. Ze waren vooral in kuiltjes (van bv. voetafdrukken) te zien. Waarschijnlijk was de soort voor paring bijeen. Ook massaal voorkomen van naaktslakken wordt op 25 april en 9 mei gemeld bv. op twee meter pad 70 stuks (kavel 65).

A. Remeus meldt de toename van de St. Jansvlinder. Ook werd een voor het duin groot aantal exemplaren van het Groot Dikkopje aangetroffen. Gezien in de Meeuwenhoek op 26 juni 4 exx, op 2 en 9 juli resp. 20 en 2 exemplaren.

——— Tot slot

Caroline Fonhof, al 15 jaar lang de secretaris/penningmeester van de werkgroep, vervaardigde weer de tabellen 2 en 3. Van de zijde van de DZH ondervond de werkgroep hartelijke medewerking. Onze dank aan alle betrokkenen.

Literatuur

Berg, AB van den (1999). Avifauna van Nederland deel I. GMB Uitg. Haarlem.

Dijk, AJ van (1996). Broedvogels inventariseren in proefvakken. Handleiding Broedvogel Monitoring Project. Sovon, Beek- Ubbergen.

Vogelpopulatieonderzoek Meijndel, Jaarverslagen 1958- 1985. Archief Vogelwerkgroep.

Vogelwerkgroep Meijndel, Jaarverslagen 1986- 1998. Vogelwerkgroep Meijndel, 's-Gravenhage.

Tabel 2

Kavelnummer:	1A	1B	3	4/5	6	7	8	10,12,7	12A	13S
Aantal bezoeken:	7	10	8	10	10	11	7	14	11	7
Dodaars	3	0		3	4	11		6	1	
Fuut	7	5	1	2	2	1		7	1	
Geoorde fuut				2	2					
Aalscholver										
Knobbelzwaan		1	1	1	0	1		1		
Grauwe gans	3	1		1						
Canadese gans			1	1						
Nijlgans	0		1	4		1		1		
Bergeend		0		0				1		
Krooneend				2						
Krakeend	1	10	1	3	1	2		14		
Wintertaling				1						
Wilde eend	4	2	6	8	5	6		12	1	1
Soepeend		0		0				2		
Slobeend		0		4	0			1		
Tafeleend	3	3	4	13	4	1		12		
Kuifeend	13	8	7	30	4	13		21		
Havik				0				0		
Sperwer				0						
Buizerd		1		1	0			0	1	
Torenvalk	1			1	0			0		
Boomvalk		1	1					0		
Fazant	1	0	1	1	1		1	5	1	
Waterral	1	0	1		1					
Kwartelkoning*								1		
Waterhoen	5	1	2	1	2	6		2		
Meerkoet	16	13	10	26	10	14		32	3	
Scholekster										
Kleine plevier										
Kievit										
Houtsnip										
Tureluur										
Stormmeeuw				1				1		
Holenduif										
Houtduif	4	4	7	4	4	12	5	14	9	2
Turkse tortel	1									
Tortelduif	5	3	2	1	2			2	1	
Koekoek	1	2	1	1	1	2		2	1	1
Bosuil				1					1	
Draaihal										
Goene specht	1			1		2		0	1	
Gr. bonte specht	1	1	1	1	1	3	1	1	2	
Boomleeuwerik							1	2	3	
Veldleeuwerik										1
Boerenzwaluw										
Boompieper		1		0				8	3	
Graspieper								2		3
Witte kwikstaart								1		1
Winterkoning	25	13	24	11	18	24	12	16	20	6
Heggemus	18	15	14	9	9	24	10	30	26	30

Kavelnummer: Aantal bezoeken:	1A 7	1B 10	3 8	4/5 10	6 10	7 11	8 7	10,12,7 14	12A 11	13S 7
Roodborst	4	5	5	4	7	20	5	1	13	
Nachtegaal	19	8	15	10	12	21	13	16	32	13
Blauwborst			1					2		
Gekr. Roodstaart	1			1	2	6	4	4	13	
Roodborsttapuit							1	5	1	5
Merel	9	10	10	3	6	13	4	12	13	1
Zanglijster	2			0		1	1	2	2	
Sprinkh.rietzanger	3	4	2	1	1			8	1	2
Rietzanger	2	1	2	1				2		
Bosrietzanger	1			3				4	1	
Kleine karekiet	43	22	51	17	27	12		22	5	
Spotvogel								1		
Braamsluiper	4	3	6	3	2	4	3	11	3	1
Grasmus	17	13	22	18	13	19	17	42	35	37
Tuinfluit	6	2	3	3	4			1	2	
Zwartkop	6	6	6	3	6	10	8	10	8	2
Fluiter										
Tijftjaf	26	15	14	15	14	12	14	17	17	6
Fitis	45	51	34	37	48	25	26	46	64	33
Goudhaantje									1	
Grauwe vliegenv.										
Staartmees	4	2	1	3	3	3	2	5	2	
Glanskop				1	0	6	3		4	
Matkop									1	
Kuifmees										
Pimpelmees	7	6	1	4	5	17	6	9	9	1
Koolmees	8	4	5	9	10	20	10	17	28	5
Boomklever										
Boomkruiper				1	1	1				
Wielewaal		1		1					1	
Vlaamse gaai	2	3	2	3	4	5	3	3	6	1
Ekster		0	2	2	3	4	3	5	3	2
Kauw				1				10	4	
Zwarte kraai	1	1	4	2	3	2	1	3	7	2
Spreeuw	0	0		1			1	1		
Huismus										
Ringmus										1
Vink	1	1		1	1	5	2	2	6	
Groenling										
Putter										
Kneu	1	1	2	0	0			9	7	5
Barmsijs								0		
Goudvink	4	5	3	1	2	3	2	8	4	
Rietgors	5	2	8	2	3			10	1	1
Halsbandparkiet										
Totaal	335	251	285	286	248	332	159	485	369	163

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria

* broedcode 1.

Tabel 2

Kavelnummer:	13	14	15	16+	17A	17B	45	51	52	53
Aantal bezoeken:	10	10	12	12	10	11	10	8	8	7
Dodaars		4	3	1	4		4			
Fuut		2	1	1	2	1	5			
Geoorde fuut		1		3						
Aalscholver							289			
Knobbelzwaan		1	1		1		0			
Grauwe gans					0		0			
Canadese gans					1					
Nijlgans		1		1	1		1	1	1	
Bergeend		1	0	0	0					
Krooneend					0					
Krakeend		4		1	1		4			
Wintertaling					0					
Wilde eend		5	1	4	8	3	5			
Soepeend			1	1	1		1			
Slobeend			0	2	1		0			
Tafeleend		14	3	1	11	2	1			
Kuifeend		51	4	0	11	2	22			
Havik										
Sperwer										1
Buizerd					0		1		0	1
Torenvalk					0		0			
Boomvalk										0
Fazant	1	1			0	1	1	7	4	6
Waterral			1	1	0		0			
Kwartelkoning										
Waterhoen		1	1	2	2		3			
Meerkoet		11	5	10	12	13	16			
Scholekster										
Kleine plevier		1								
Kievit		1	1	2	1					
Houtsnip							0			1
Tureluur										
Stormmeeuw		1	1	2	2	2				
Holenduif									0	2
Houtduif	3	3	5	5	6	9	2	11	19	20
Turkse tortel										1
Tortelduif		1	0	2	4	1		1	1	2
Koekoek		1		1	2	1	1		0	
Bosuil								1	1	2
Draaihal										
Goene specht								3	3	3
Gr. bonte specht	1	1						3	3	6
Boomleeuwerik										
Veldleeuwerik	1									
Boerenzwaluw								1		
Boompieper										1
Graspieper		1	5	4	7	1				
Witte kwikstaart		1								
Winterkoning	3	9	2	5	18	9	10	18	7	13
Heggemus	5	13	14	19	31	19	16	8	7	10

Kavelnummer:	13	14	15	16+	17A	17B	45	51	52	53
Aantal bezoeken:	10	10	12	12	10	11	10	8	8	7
Roodborst	1	1			1		2	17	16	16
Nachtegaal	1	8	8	11	18	7	11	11	10	11
Blauwborst		1		4	5	1				
Gekr. Roodstaart	1		1					8	4	8
Roodborsttapuit	2	1	1	3	4	2	1			
Merel		2	2	2	7	9	10	12	10	25
Zanglijster					0		1	2	0	2
Sprinkh.rietzanger	1	1	1	1	3	3	1	1	2	
Rietzanger		3	1			1				
Bosrietzanger		2			1		1			
Kleine karekiet		21	14	12	23	19	18			
Spotvogel										
Braamsluiper	1	2	1	3	3	7	2	0	1	2
Grasmus	6	10	10	17	22	15	23	8	14	11
Tuinfluter		3	1	1	2	1	3	1	1	3
Zwartkop	1	2	0	2	6		4	10	11	9
Fluiter										
Tjiftjaf	2	8	3	4	12	4	10	25	21	22
Fitis	10	18	13	17	48	32	51	37	27	19
Goudhaantje										
Grauwe vliegenv.										1
Staartmees		1		1	2	2	3	2	1	4
Glanskop								3	3	5
Matkop										
Kuifmees										
Pimpelmees	1	2	1		3		3	19	12	15
Koolmees	2	2	1	1	3		7	25	23	24
Boomklever										5
Boomkruiper								7	3	7
Wielewaal								1	1	2
Vlaamse gaai	1	2	1	1	3	1	2	3	4	2
Ekster		2	3	2	4	1	3	2	3	1
Kauw	3							41	12	48
Zwarte kraai	1	2	1	1	4	2	3	5	4	3
Spreeuw								12	17	14
Huismus								1		
Ringmus										
Vink	1						1	4	5	5
Groenling										1
Putter										
Kneu	2	3	4	7	11	9	4			2
Barmsijs										
Goudvink			1	2	2	2	4		2	4
Rietgors		5	2	5	5	5	3			
Halsbandparkiet										1
Totaal	51	232	119	165	319	187	553	311	253	341

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria

Tabel 2

Kavelnummer:	54A	55	61	62	65	71	72	73	74	75	83	TOT
Aantal bezoeken:	7	7	13	7	7	10	11	11	11	16	8	
Dodaars										1	2	47
Fuut										1		39
Geoorde fuut												8
Aalscholver												289
Knobbelzwaan									1			9
Grauwe gans												5
Canadese gans												3
Nijlgans									1			14
Bergeend										1		3
Krooneend												2
Krakeend										1		43
Wintertaling												1
Wilde eend		1	1			3			9	1	1	87
Soepeend						3						9
Slobeend												8
Tafeleend										2	2	76
Kuifeend									3	2	1	192
Havik	1									1		2
Sperwer					0							1
Buizerd			1	1	0	1					1	9
Torenvalk	0							1				3
Boomvalk								1				3
Fazant	3	4	1		1			1		3		45
Waterral						0						5
Kwartelkoning*												1
Waterhoen						2			2		2	34
Meerkoet			1			1			1	2	5	201
Scholekster									1			1
Kleine plevier												1
Kievit									12			17
Houtsnip	1											2
Tureluur									1			1
Stormmeeuw												10
Holenduif	1					2		1				6
Houtduif	17	16	2	28	4	10	5	17	2	5	1	255
Turkse tortel												2
Tortelduif	2						1					31
Koekoek		0	1	1	2	3	2	2		1		30
Bosuil	1				1	3		1				12
Draaihal**								1				1
Goene specht	2	3		1	1	4	1	1		1	1	29
Gr. bonte specht	4	4	1	2	1	4	3	1		3	1	50
Boomleeuwerik					0	2		2		1		11
Veldleeuwerik												2
Boerenwaluw												1
Boompieper		1	1	1			5	10		7	3	41
Graspieper						2		2		1		28
Witte kwikstaart	1											4
Winterkoning	8	11	12	16	7	20	4	18	1	9	14	383
Heggemus	6	7	9	4	2	23	1	29	1	14	9	432

Kavelnummer:	54A	55	61	62	65	71	72	73	74	75	83	TOT
Aantal bezoeken:	7	7	13	7	7	10	11	11	11	16	8	
Roodborst	13	18	11	22	7	21	12	11		6	3	242
Nachtegaal	13	16	10	3	6	23	1	37		13	17	394
Blauwborst												14
Gekr. Roodstaart	6	7	1	7	8	6	5	2		4	3	102
Roodborsttapuit						7		3		5	3	44
Merel	20	9	8	14	4	15	2	22		10	6	270
Zanglijster	3	1	1	1		6		4		1		30
Sprinkh.rietzanger							1	4		3	1	45
Rietzanger												13
Bosrietzanger								2		1		16
Kleine karekiet			1					1		3	2	81
Spotvogel												1
Braamsluiper	1	0	4	1		2		6		3	2	81
Grasmus	12	14	10	5	4	18		68	2	28	13	543
Tuinfluit	2	4		1	0	3		6		2	1	56
Zwartkop	9	14	3	11	2	6	5	10	1	5	3	179
Fluiter	1											1
Tjiftjaf	21	21	18	15	5	12	8	27	1	11	10	410
Fitis	17	41	24	36	17	29	7	61		47	28	988
Goudhaantje	1						1					3
Grauwe vliegenv.	2											3
Staartmees	5	2	6	3	1	4	1	1		2	2	68
Glanskop	2	4		1	1	4	2			3	1	43
Matkop											1	2
Kuifmees							3					3
Pimpelmees	12	15	6	8	4	14	4	6		8	4	202
Koolmees	25	17	8	27	6	17	7	12	1	16	12	352
Boomklever	1					1						7
Boomkruiper	6	1		2	1	2						32
Wielewaal	1	0		1		1		1			1	12
Vlaamse gaai	3	4	3	4	1	4	1	4		5	1	82
Ekster	2	3	1	5	3	5		6		3		73
Kauw	22	17			1	18						177
Zwarte kraai	3	4	1	2	2	4	1	5		3	1	78
Spreeuw	17	1			10	8						82
Huismus												1
Ringmus												1
Vink	4	5	0	5	2	3	11	2		3	1	71
Groenling	1											2
Putter	1				0	2						3
Kneu			1			0		7		8		83
Barmsijs							1					1
Goudvink		1	2	2		1		2		3	1	61
Rietgors												57
Halsbandparkiet												1
Totaal	273	266	149	230	104	319	95	398	40	253	168	7739

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria * broedcode 1. ** broedcode 2.

Tabel 3. Ontwikkeling van de broedterritoria 1995 t/m 1999 in 28 kavels.*
Vastgestelde broedterritoria op basis van BMP en SOVON-criteria.

	1995	1996	1997	1998	1999	toe-/afname 1999 tov 1998 in %
Dodaars	60	46	34	39	43	10%
Fuut	39	35	32	36	34	-6%
Geoorde fuut	7	17	14	19	8	-20%
Aalscholver**	72	84	125	153	289	89%
Roerdomp	0	1	0	0	0	0%
Knobbelzwaan	7	8	7	9	9	0%
Grauwe gans	0	2	5	16	5	-69%
Canadese gans	0	0	0	0	3	
Nijlgans	9	5	9	9	12	33%
Bergeend	4	13	12	8	3	-63%
Krooneend	0	0	0	1	2	100%
Krakeend	49	39	44	27	39	44%
Wintertaling	1	1	1	1	1	0%
Wilde eend	82	85	78	65	81	25%
Soepeend	6	6	6	4	8	100%
Slobeend	16	13	4	4	8	100%
Tafeleend	83	76	65	85	75	-12%
Kuifeend	136	140	118	92	170	85%
Havik	1	2	1	4	2	-50%
Sperwer	1	3	2	1	1	0%
Buizerd	3	2	8	5	7	40%
Torenvalk	6	8	3	8	3	-63%
Boomvalk	4	1	4	3	3	0%
Fazant	77	62	62	70	38	-46%
Porseleinhoen	1	0	0	0	0	0%
Waterral	15	6	3	6	5	-17%
Kwartelkoning***	0	0	0	0	1	
Waterhoen	55	52	34	32	31	-3%
Meerkoet	248	215	178	176	184	5%
Scholekster	3	4	4	1	1	0%
Kleine plevier	0	3	4	1	1	0%
Kievit	10	6	12	11	17	55%
Houtsnip	2	2	2	2	2	0%
Wulp	4	1	1	3	0	-100%
Tureluur	0	1	1	1	1	0%
Stormmeeuw	8	9	7	10	10	0%
Holenduif	5	8	8	9	6	-33%
Houtduif	268	261	228	222	227	2%
Turkse tortel	1	0	1	0	2	
Tortelduif	28	30	28	20	30	50%
Koekoek	38	38	38	38	28	-26%
Steenuil	1	0	0	0	0	0%
Bosuil	11	10	11	11	11	0%
Draaihal****	0	0	0	0	1	
Ransuil	0	1	0	0	0	0%
Goene specht	40	33	24	29	26	-10%
Gr. bonte specht	30	25	33	46	45	-2%
Boomleeuwerik	3	6	2	4	10	150%
Veldleeuwerik	0	0	0	0	2	0%
Boerenwaluw	0	3	3	2	1	-50%
Boompieper	29	38	36	42	40	-5%
Graspieper	21	27	23	21	28	33%
Witte kwikstaart	0	0	1	1	4	300%
Winterkoning	359	64	102	203	342	68%
Heggemus	365	360	405	415	390	-6%
Roodborst	210	157	151	166	208	25%
Nachtegaal	317	307	313	350	350	0%
Blauwborst	8	4	13	14	14	0%
Gekr. Roodstaart	79	90	104	112	93	-17%

	1995	1996	1997	1998	1999	toe-/afname 1999 tov 1998 in %
Paapje	1	0	0	0	0	0%
Roodborsttapuit	27	35	25	48	42	-13%
Tapuit	8	2	2	2	0	-100%
Merel	210	188	177	221	238	8%
Kramsvogel	0	0	1	0	0	0%
Zanglijster	17	14	14	18	27	50%
Grote lijster	0	1	0	1	0	-100%
Sprinkh. rietzanger	50	47	41	49	42	-14%
Rietzanger	16	14	15	13	13	0%
Bosrietzanger	32	30	22	21	15	-29%
Kleine karekiet	396	372	334	298	302	1%
Grote karekiet	0	0	1	0	0	0%
Spotvogel	1	1	2	1	1	0%
Braamsluiper	81	89	67	75	71	-5%
Grasmus	457	516	573	528	479	-9%
Tuinfluit	45	50	58	67	52	-22%
Zwartkop	110	91	106	135	153	13%
Fluiter	2	1	3	4	1	-75%
Tijftjaf	268	238	304	427	347	-19%
Fitis	1046	917	890	905	860	-5%
Goudhaantje	1	3	2	1	3	200%
Vuurgoudhaantje	0	0	0	1	0	-100%
Grauwe vliegenv.	3	2	3	1	3	200%
Baardmannetje	0	1	1	0	0	0%
Staartmees	50	51	49	42	56	33%
Glanskop	27	34	43	34	37	9%
Matkop	6	2	5	1	2	100%
Kuifmees	1	4	3	1	3	200%
Zwarte mees	1	1	2	2	0	-100%
Pimpelmees	134	174	169	168	175	4%
Koolmees	271	305	334	325	304	-6%
Boomklever	5	7	5	6	7	17%
Boomkruiper	28	23	38	30	29	-3%
Wielewaal	3	11	5	7	11	57%
Vlaamse gaai	62	68	60	61	70	15%
Ekster	78	77	84	59	63	7%
Kauw	112	127	122	162	165	2%
Zwarte kraai	51	45	58	69	69	0%
Spreeuw	55	58	53	56	64	14%
Huismus	1	1	1	1	1	0%
Ringmus	3	0	1	2	1	-50%
Vink	22	28	43	43	63	47%
Groenling	2	1	5	2	2	0%
Putter	4	0	1	0	3	
Sijs	0	0	0	1	0	-100%
Kneu	62	58	61	64	78	22%
Barmsijs	0	1	1	0	1	
Kruisbek	0	0	0	1	0	-100%
Goudvink	37	40	42	47	51	9%
Rietgors	81	72	72	70	54	-23%
Halsbandparkiet	0	0	0	0	1	
Totaal # terr. in 28 kavels	6.689	6.210	6.302	6.668	6.914	104%

0 = soort wel waargenomen in een of enkele van de jaren 1995 t/m 1999, echter geen broedterritoria bepaald.
 * het betreft de kavels 1A, 1B, 3, 4/5, 6, 10/12/76, 12A, 13S, 13, 14, 15, 16, 17A, 17B, 45, 51, 53, 54A, 55, 62, 65, 71, 72, 73, 74, 75 en 85.

** voor een toelichting op deze reeks wordt verwezen naar het hoofdstuk over de resultaten in 1999
 *** broedcode 1.

**** broedcode 2.